

سیمبول، زمان و تکنیک ل مانی “ژیک ل و سا ل ن ه د گرم”... د. گران س باح

ب بیست و دوو هزار و ش، ماننوس نارام محم د، بازار کانی چل
سای “س فین س لیم’مان ب د گ ت و. بازار کانی س فین م ژووی
ن زمونی کوردمان بیر د ن ت و؛ م ژووک ن و ی نو نایزان و هی
ک نیش ل بیر چو و. و ک چن س فین ب مندای قس د کات و ل
بیری د چ، گ ل کوردیش خرا د رب د ری و ن هام تی و د د نگی پ ش
ا پ ی ن و دوا ی پ ی نی بیر چو و ت و.

ب بازار کانی س فین ف ری دیو زانستی و ن فسان یی کانی پ ک نین و
گریانمان د ک ن، ناشنامان د ک ن و ب پرسیاری بوون و مردن،
و سامی س تان پرسیار د د ن و ل م ش ش و خ باتی کورد،
گرنگترینان، “ک کدی و ک خواردی”

س فین و س دای خوشکی د ب ن قوربانی خ بات و ش ش. س لیمی باوکیان
د ست ل خ زانی، ب تایب تیش س دا، ه د گ ر تا خزم تی ش ش بکات.
س دا د ست و قاچی نیی و ب س پ د ک ن. ه ست و س ز و بیرکردن و ی
س دا ب س روبر و کا فامن. ن م کار کت ر سیمبول ک ل پ شتی و
نوس ر پ مان د ت ز رین ی ن و ی دوا ی ا پ ی ن، ل ووی
بیرکردن و و ه ست و، و ک “س دا” ن.

س لیم ل ئ ر ک کی ش گ ا ن ی ناو شاردا ش هید د ک رت، ما ی چ ند
جار تا بان د ک رت و د سوو ت ن رت. س فین ک م ک هیوای ب ا پ ی ن
د ب، ب م ه ن د ی نا با خ ز گ ب س ر د م ی پ ش ا پ ی ن د خواز ت.
کار ب د ستانی و بات ه موو شت ک ئاودیو د ک ن، ب گ نام و
یادگاریی کانی خ باتیش د سوو ت ن.

س فین د ی خ ش ب و ی ب ر پ ر س ک “م ز خان ی ش ش” د کات و ب
پاراستنی ک ل و پ ل و ب گ نام کانی ش ش. ب خ ش باو و ی خ ی
شت کانی باوکی پ ش ک ش ی م ز خان ک د کات، ب پ رینت ر ک ش و، ئ و
پ رینت ر ی س ک سی ل س ر د ت کوشتن تا ب گ ی ن ر ت ش اخ.
ب ر پ ر س ک ئ و ی ی پار ی بکات ئاودیوی د کات، ئ و ش ی نایکات
د ی سوو ت ن، د ستیش ب س ر با خان ی م ز خان ک دا د گ رت.

ب ری خ باتی باوکی، بازار کانی س فین ل ب ندیخان و گ ا ن و ی
ل پ تی س دار و مردنی دایکی و خوشکی ج گ ر فر شتن. ب ب ژووی
ن ژان، کو ی ش هید د ب ت ز راب پاک ر و، کر کار و کاسب،

دایکیشی نانکەر. ئهوانه‌ی مانه‌یان سووتاند و باوکیان به کوشتدا به‌ری شه‌ش ده‌خن.

نوسهر به‌چه‌ی ووداو‌کانه‌ی ژیا‌نی سه‌فین له‌ ۱۹۸۹-۱۹۹۲ ته‌مار ده‌کات. گه‌جانه‌ی کورد، به‌تایبه‌تی ئهوانه‌ی له‌و سه‌لانه‌ی و به‌دواوه‌ له‌ دایکه‌بوونه‌، ده‌به‌ به‌لانی که‌م سه‌ جار ئه‌م مه‌انه‌ به‌خو‌ننه‌وه‌. یه‌که‌م جار گه‌نج-نوسهرکه‌ی کورد به‌ زمانه‌کی ساده‌ و ده‌وه‌مه‌نه‌ کاریه‌گری و ده‌رهاویشه‌کانه‌ی اپه‌مه‌ین له‌ مه‌انه‌که‌دا ته‌مار به‌کات. هه‌رچه‌نده‌ جارجار ده‌می به‌بردوو و به‌انه‌بردوو ته‌که‌مه‌ن، به‌مه‌م به‌گشتی به‌ کوردیه‌کی پوخت و سه‌لیقه‌یه‌کی ئه‌ده‌بی، نوسهر شه‌نبیرمان ده‌کات به‌ ئازاره‌کانه‌ی په‌ش و پاش به‌اپه‌مه‌ین. سه‌فین به‌هه‌ی ئازاره‌کانه‌ی شه‌ش و دوا‌ی شه‌ش داهه‌اتووی ده‌فه‌وته‌، که‌مه‌ ده‌دات و هه‌موو ته‌قه‌تی له‌ جگهره‌فره‌شتن به‌به‌ ده‌دات.

زمانه‌ی مه‌انه‌که‌ ساده‌یه‌. خو‌نه‌ر ده‌توانه‌ به‌یه‌ک دانه‌شتن هه‌مووی به‌خو‌ننه‌ته‌وه‌. فه‌لسه‌فه‌ی زمان له‌ ساده‌یه‌که‌ی دایه‌، که‌م مه‌انه‌نوس هه‌یه‌ به‌توانه‌ به‌و زمانه‌ بنووسه‌. ئه‌وه‌ی به‌ زمانه‌کی په‌ له‌ ئا‌مه‌ز و گه‌ ده‌نووسه‌، به‌مه‌مانه‌یی و خه‌وشی زمانه‌که‌ی په‌ ده‌شاره‌ته‌وه‌. داخ ئه‌وه‌یه‌ له‌ فه‌زای مه‌انه‌ی کوردیدا چه‌نده‌ ئا‌مه‌ز بنوسی ئه‌وه‌نده‌ گرنگی. لای به‌زارد و خو‌نه‌ری کورد گرنگی و باشی مه‌انه‌ له‌وه‌یه‌ که‌سه‌ ته‌ی نه‌کات. مه‌انه‌نوس، ئارام مه‌مه‌د، گه‌یه‌ مه‌انه‌که‌ هه‌دی هه‌دی ده‌کاته‌وه‌ به‌ ئه‌وه‌ی زمانه‌ی وتار و په‌وپاگه‌نده‌ به‌کار به‌نه‌ت، ئه‌مه‌شه‌ جیا‌ی ده‌کاته‌وه‌ له‌ مه‌انه‌کانه‌ی تر.

“ئه‌ژکه‌ له‌و سه‌لانه‌ هه‌ده‌گرم” سه‌مه‌بولکه‌ به‌ شانازه‌ینه‌کردن به‌و هه‌موو خه‌باته‌. که‌مه‌ شه‌هیده‌ک له‌و هه‌موو سه‌مه‌ به‌ئه‌ژکه‌ نییه‌ شانازی په‌وه‌ به‌کات. له‌وانه‌یه‌ ژیا‌نی سه‌فین و سه‌دا له‌وپه‌یه‌ی ساده‌یی و خه‌شیدا بووایه‌، گه‌ر باوکی هه‌ر کوشنچه‌ بووایه‌ و ته‌داخولی سه‌اسه‌تی نه‌کردبه‌ و به‌ کورد ته‌نه‌که‌شه‌با. سه‌له‌یم له‌ نامه‌کانیدا زه‌ر شانازی به‌ کارکه‌کانیه‌وه‌ ده‌کات، له‌ مه‌خابه‌ سه‌رده‌می دوا‌ی شه‌شه‌ی نه‌بینی، چه‌ن مه‌به‌ته‌که‌ی ده‌که‌ونه‌ ده‌سته‌ی چه‌ته‌ و مه‌فیاکان. به‌ له‌وه‌شه‌، شه‌هیده‌بوونی باوکی ده‌به‌ته‌ گه‌رت، له‌به‌ر شانازه‌یکردن به‌ خه‌باتی باوکی، ژیا‌نی ده‌که‌وه‌ته‌ مه‌ترسی و چه‌ته‌کان ده‌یا‌نه‌وه‌ به‌یکوژن.

نوسهر له‌ گه‌یه‌ دیاله‌گی دره‌ژ، نامه‌ و له‌به‌رخه‌دووان ووداو‌کان ده‌گه‌هه‌ته‌وه‌. خه‌ به‌شته‌ر ده‌بوو گه‌ر ده‌ره‌قه‌تی دیاله‌گ هاته‌با و کورته‌ به‌کردایه‌ته‌وه‌. هه‌روه‌ها، نوسهر ته‌کنیکی ئه‌مه‌اسی به‌کار هه‌ناوه‌، واته‌ که‌تایه‌ مه‌انه‌که‌ ده‌گه‌هه‌ته‌وه‌ سه‌ره‌ته‌. ته‌کنیکه‌کی باشه‌ و له‌ بواری نویسه‌ی فه‌چهره‌ی ئه‌ژنامه‌وانیدا به‌کار ده‌. هه‌روه‌ها ته‌کنیکی چه‌یه‌که‌ له‌ ناو چه‌یه‌کی به‌کار هه‌ناوه‌، ئه‌مه‌شه‌ کارکه‌ جوانتر ده‌کا. سه‌ره‌ته‌ی مه‌انه‌که‌ به‌ هیکا‌یه‌تخوان ده‌سته‌ په‌ده‌کا، ده‌یه‌وه‌ له‌ گه‌یه‌ چه‌یه‌که‌وه‌

ژیانی سه‌فین بگه‌ت، ه‌رنا، ئوم‌د و خ‌شویستی ژیا نی ب‌ بگه‌ت‌و. له ه‌مان کاتدا، فیلمسازکی بیانی د‌ی‌و و ووداو‌کانی کوو شه‌هید‌ک‌ له د‌کیوم‌نت‌ری‌ک‌ پ‌شانی دنیا بدات، ب‌ام د‌سه‌ات گ‌گ‌ نادات و بیانیه‌ک‌ د‌ستگیر د‌کن، نه‌بادا شتیان له‌سه‌ر ئاشکرا بکات له گ‌گ‌ی چیه‌کی ژیا نی سه‌فین و سه‌لیمی باوکی.

له ک‌تایی مه‌انه‌ک‌دا، حیکایه‌تخوان ب‌ چیه‌ک‌ ژیا نی سه‌فین ئاو‌ژوو د‌کات‌و و د‌خ‌شی د‌کات. د‌ی‌و له گ‌گ‌ی خ‌یا‌و و تاک‌ی سه‌ق‌تی کوردی، ک‌ به‌ره‌می ا‌پ‌ه‌ینه، چاک بکات‌و. چیه‌ک‌ک‌ی شه‌رزاد باس له‌و د‌کات سه‌فینی کوو شه‌هید‌خو‌ندن ته‌واو د‌کات، سه‌دای خوشکی چاک د‌به‌ت‌و و قاجی ب‌ دروست د‌کن، ئ‌و ژیا نه‌ د‌ژین سه‌فین خ‌ونی پ‌و د‌بینی. ب‌ام کاربه‌د‌ستانی وه‌ات خ‌یا‌یشی پ‌ و‌ا نابین، و‌‌ای له‌باربردنی خ‌ونه‌کانی، خ‌یا‌یشی گ‌وج د‌کن. ”ژ‌ک‌ له‌و سه‌انه‌ ه‌ده‌گرم،” له لایه‌ن خان‌ی نویسار له سه‌ره‌تای ئ‌مسا (٢٠٢٠) دا چاپ و به‌او کراو‌ته‌و. چوارم ئ‌زموونی ئ‌ارام مح‌مه‌د. تا مه‌انه‌کانی تری نوس‌ر نه‌خو‌نیه‌و (سه‌مای سه‌بوون، خ‌وتوو، مه‌رگی مه‌ژوونووس)، نازانی نوس‌ر چه‌نده‌ پ‌ره‌ی ب‌ بواری و ته‌کنیکی نویسندا داو.

گ‌ران سه‌باح د‌کت‌رای له‌بواری ئ‌نامه‌وانی و نویسندا ه‌یه‌ له زانک‌ی کانز‌س له ئ‌مریکا. سه‌مه‌انی * (شاخو‌نب‌ری سه‌رکرد، ترس و ق، دووی سوور) به‌ئینگلیزی و کوردی چاپ کراو. سه‌که‌له‌ری فو‌به‌ایته‌ر، ه‌ه‌گری خ‌اتی باب‌سیگمان و کا‌ده‌ر پیک‌تی ئ‌مریکیه‌ له‌بواری ئ‌نامه‌وانی و نویسندا.